

UTLYSNING

Lønnsomhetsvurdering og beslutningsstøtte ved produksjonsbiologiske beslutninger innen lakseoppdrett

FHF lyser ut inntil 5 millioner kroner for å utvikle metodikk for lønnsomhetsvurdering og å tilgjengeliggjøre denne som beslutningsstøtte til bruk i produksjonsbiologiske enkeltbeslutninger innen lakseoppdrett.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer **24/00070**

Tidsplan

09.04.2024: Åpen utlysning offentliggjøres

07.06.2024: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 14:00)

Juli 2024: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering

August 2024: Tidligst oppstart av prosjekt

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter **03.05.2024 kl. 12:00**. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Bekjempelse av lakselus, fiskehelse og velferd er blant de viktigste felles utfordringene for å skape grunnlag for bærekraftig vekst i lakseproduksjonen i Norge. Utfordringene har også negativ økonomisk betydning, både i form av økte kostnader, og gjennom redusert tilvekst, kvalitetsforringelse og dødelighet i produksjonen.

Det foregår en stadig akselererende utvikling av ny kunnskap, teknologi og metoder som samlet har stort potensial til å løse disse utfordringene. De biologiske årsakssammenhengene er imidlertid sammensatte. Produksjonsperioden for laks går i tillegg over flere år, verdikjeden involverer ofte flere beslutningstakere og de biologiske forutsetningene påvirkes i sjøfasen også av nærliggende lokaliteter. Ved implementering av ny teknologi og nye forebyggende metoder er det derfor svært krevende å gjøre gode og omforente kost-nyttevurderinger.

Økonomiske vurderinger kan gjøres på ulike nivå. Oftest diskuteres disse på samfunnsnivå eller mot hva som er lønnsomt for en bedriftsøkonomisk enhet (selskap, avdeling, lokalitet etc). Kost-nyttevurderinger retter seg imidlertid i større grad mot ett enkelt tiltak. Effekten av en slik enkeltbeslutning framstilles i økonomisk teori ofte som summen av de særskilte kostnadene som følger beslutningen (særkostnadene), de økonomiske effektene av å gjennomføre eller ikke gjennomføre beslutningen (alternativkostnadene) og eksterne virkninger.

I beslutninger knyttet til fiskeoppdrett er det ofte kun særkostnadene til innkjøp av utstyr og tjenester som er kjent. Alternativkostnadene inkluderer her verdien av de biologiske effektene av tiltaket. Selv om disse i mange tilfeller utgjør den viktigste faktoren i en lønnsomhetsvurdering, er de ofte såpass usikre at de vanskelig kan tillegges tilstrekkelig vekt. Økt mulighet til å vurdere de eksterne virkningene er i tillegg viktige da disse påvirker næringas bærekraft og langsiktige rammevilkår.

Forskningsbasert metodikk for lønnsomhetsvurdering ved enkeltbeslutninger er lite utviklet og ikke i utstrakt bruk i oppdrettsnæringen. Et best mulig tilrettelagt beslutningsgrunnlag som også inkluderer en vurdering av biologiske usikkerhetsfaktorer vil dermed kunne ha stor betydning både for næringens felles interesser, det enkelte selskap og den enkelte beslutningstaker.

Målsetting

Utvikle metodikk for lønnsomhetsvurdering og å tilgjengeliggjøre denne som beslutningsstøtte til bruk i produksjonsbiologiske enkeltbeslutninger med stor usikkerhet.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Målsettingen er som utgangspunkt ikke begrenset til forhold nevnt i innledende beskrivelse av problemstilling. Dersom søker anser det nødvendig å gjøre egne avgrensninger må dette spesifiseres og begrunnes i søknaden.
- Flerfaglig tilnærming som kan tilføre ny kunnskap og øke nytteverdien for næringen er ønskelig.
- Prosjektvarighet kan være inntil to år fra oppstart.
- Det tas sikte på å finansiere 1-2 prosjekter innenfor angitt ramme

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

En søknad skal kun ha ett løsningsforslag, ikke flere alternativer.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

- Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforlaget's relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Næringsnytte og hvordan resultatene kan utnyttes (0,8)
4. I hvilken grad vil prosjektet bidra til økt bærekraft (0,6)
5. Gjennomføringsevne: Prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, kvalitetssikring og faglige forutsetninger (0,7)
6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
8. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
9. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)